

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Alia conclusio stabilitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

duo remanet unita Verbo; & ejus substantiā terminata, & tamen de Verbo nec in abstracto nec in concreto prædicari poterat, nam Verbum, nec anima, nec animatum dici potest; ad primum enim necessaria esset identitas animæ rationalis cum Verbo, unde hæc propositio, *Verbum est humanitas*, defectu identitatis humanitatis cum Verbo, falsa est: Ad secundum verò oportet ut Verbum ab anima rationali informaretur, quod implicat: Ergo stat naturam aliquam à Deo assumi, & ipsius substantiā terminari, absque eo quod adinvicem prædicentur.

68. Tertiò alii arguunt, & sic probant nostram conclusionem. Ex substantiā & natura per illam terminata, debet unum per se resultare: Sed ex natura accidentali, & substantiā divina, unum per se resultare nequit, cum accidens & substantia genere distent: Ergo accidens non potest immediate divinā substantiā terminari.

69. Sed hæc etiam ratio inefficax apparet, quia non minus distant genere substantia creata & increata, quam substantia & natura accidentalis; Deus enim est extra genus, nec in aliquo prædicamento continetur, ut in Tractatu de Attributis ostendimus: Sed hæc distantia non obstante, ex substantiā Verbi & humanitate assumpta, resultat unum per se, ut docet D. Thomas supra qu. 2. art. 6. Ergo pariter quod accidens & substantia divina distent distantia genericā, non impedit, quin ex illorum unione resultet unum per se.

70. Confirmatur: Ideo ex unione humanitatis ad Verbum resultat unum per se, quia licet humanitas adveniat enti completo, trahitur ad esse illius: Sed in eo ipso quod natura accidentalis uniretur cum Deo quoad substantiam, traheretur ad esse divinum: Ergo illis ut unitis unum per se resultaret; & per consequens malè probatur non posse accidens uniri substantiæ divinæ, ex eo quod ex illis sic unitis unum per se resultare nequeat. His ergo rationibus, quibus communiter utuntur Recentiores, ut inutilibus aut inefficacibus prætermittis.

71. Probatur conclusio ratione fundamentali, quæ potest sic breviter proponi. Quod non est per se capax substantiæ propriæ, nequit immediate assumi ad substantiandum substantiā divinā: Sed accidens non est per se capax substantiæ propriæ: Ergo non potest immediate assumi ad substantiandum substantiā divinā. Major pater, nam assumptio creaturæ ad substantiandum substantiā divinā, fit ab hoc ut loco substantiæ propriæ substantia divina substituat in illa. Minor verò in qua est difficultas probatur primò. Substantia substantialis, seu modus essendi per se, ita est proprius substantiæ, sicut modus essendi per inhaerentiam in alio, proprius est accidentis: Sed modus inhaerentiae ita est accidenti proprius, ut repugnet communicari substantiæ: Ergo & modus per se existendi, ita appropriatur substantiæ, ut implicet competere accidenti.

Secundò eadem Minor suaderetur. Substantia est ultimum complementum substantiæ in genere substantiæ, atque actus veluti secundus aptitudinis ipsius substantiæ ad essendum per se: Sed accidens non est capax ultimi complementi substantiæ in genere substantiæ, atque actus secundi aptitudinis illius ad essendum per se; sicut neque est contra substantia est capax ultimi complementi accidentis in genere accidentis: Ergo accidens non est de se capax substantiæ propriæ.

72. Hinc potest deduci alia ratio in confirmatiō-

A nem nostræ conclusionis, quæ præcedentem magis illustrabit: nam assumi ad substantiandum divinā substantiā, est fieri ultimum complementum in genere substantiæ, per substantiam divinam, nequit accidens esse ultimum complementum in genere substantiæ: Ergo nec assumi ad substantiandum substantiā divinā. Major est certa, cum substantia nihil aliud sit quam ultimum complementum in genere substantiæ, assumi ad substantiandum substantiā divinā est fieri ultimum complementum in ratione substantiæ per divinam substantiam. Minor verò probatur. Aliquid esse completum in genere substantiæ, necessarium supponit illud quod sic dicitur completum, esse substantiam, sicut aliquid esse ultimum complementum in genere entis, vel accidens, essentialiter supponit id quod dicitur ita compleri, esse ens, vel accidens: Sed implicat accidens esse substantiam: Ergo & esse ultimum complementum in ratione substantiæ.

S. II.

Alia Conclusio stabilitur.

Dico secundò: non implicat accidens uniri immediate cum existentia divina.

Probatur: Sicut potest assumi ad substantiandum divinam quicquid est capax propriæ substantiæ, ita potest uniri divinæ existentie quicquid est capax existentie propriæ: Sed accidens habet suam propriam existentiam distinctam realiter à sua essentia, & ab existentia subiecti: Ergo potest assumi ad existendum divinā existentia. Minor supponitur ex Metaphysica, Major verò est manifesta; eadem enim est ratio de assumptione ad existendum existentia divinā, cum existentia creata (quam suppono ex Metaphysica, distinguere aliter ab essentia) eminenter in existentia Dei creata contineatur, sicut substantia creata eminenter continetur in divina personalitate, seu substantia.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Quia existentia humanitatis realiter ab illa distinguitur, & eminenter in divina existentia continetur, potest hæc cum humanitate uniri, illamque existentem reddere; inò defecto humanitatis Christi non existit per existentiam creatam & suam propriam, sed ad divinam & increatam elevatur, ut disp. præcedenti art. 2. contra Vazquez, & Suarez, aliosque Recentiores fuisse ostendimus. Sed existentia accidentis realiter ab ejus essentia distinguitur, & continetur eminenter in existentia divina: Ergo potest divina illius effectum supplere, & cum accidente unita, illud constituere existens, subindeque non repugnat unio immediata accidentis cum divina existentia.

Respondebis, causalem Majoris non esse æquatam, non enim ideo solum potest humanitas per divinam existentiam existere, quia existentia humanitatis realiter ab illa distinguitur & in existentia divina eminenter continetur, sed insuper quia est natura substantialis, & ideo illi non repugnat per divinam existentiam quæ substantialis est actuari: natura autem accidentalis capax actus substantialis non est, unde sicut ob hanc causam, non potest per divinam substantiam subsistere, ita nec reddi existens per existentiam divinam.

Sed contrà, non minus distat natura creata ab existentia increata & infinita, quam accidentis substantia: Sed quia substantia divina continet

eminenter substantiam naturæ creatæ, quamvis increata sit, potest naturam creatam terminare & reddere substantem: Ergo quamvis existentia divina sit actus substantialis, quia tamen eminenter continet existentiam accidentis, potest cum accidente uniri, & illud existens constituere.

Dices, hoc inter substantiam & existentiam reperiri discrimen, quod substantia ex proprio conceptu est terminus, existentia verò est forma, & ultimus actus: licet autem nulla sit imperfectio in hoc quod formalitas divina terminet naturam creatam, bene tamen in hoc quod illam alteret aut informet; ideoque potest substantia divina immediate uniri naturæ creatæ, secus autem divina existentia.

Sed contra primo: De facto existentia divina reddit humanitatem Christi existentem, ut disp. precedenti art. 2. pluribus ostensum est, & tamen non informat humanitatem; Ergo de conceptu existentie non est actuare informando id quod existens constituit, & consequenter existo capite non repugnat divinam existentiam alicui accidenti uniri, illudque existens reddere.

Secundo, quævis substantia sit actus, non tamè est actus physicè informans, sed terminans, subindeque potest immediate humanitati uniri, absq; physica informatione: Ergo similiter quamvis existentia sit ultimus actus; quia tamen ex proprio conceptu formali, non est actus ultimus informans, sed actus ultimus terminans, divina existentia poterit absq; informatione naturæ creatæ immediate uniri, & illam existentem reddere.

§. III.

Præcipue objectiones solvuntur.

Obijcies primò contra primam conclusionem. Quod est capax modi essendi per se, potest assumi ad substantiam divinam: Sed omne accidens est capax modi essendi per se: Ergo potest assumi ad substantiam divinam. Minor patet, accidens enim divinitus separari potest à suo subiecto, & ex vi talis separationis acquirere modum essendi per se, sive modum independentiæ à suo subiecto tanquam à sustentante. Major verò probatur: Assumi ad substantiam divinam, est habere ab illa modum essendi per se: Ergo quod est capax modi essendi per se, assumi potest ad substantiam divinam.

Respondeo distinguendo Majorem: Quod est capax modi essendi per se, qui sit substantia, subindeque qui denominet ipsum suppositum, assumi potest post divinam substantiam, concedo Majorem. Quod est capax modi essendi per se, qui non sit substantia, nec proinde constituat suppositum, sed solum sit similis analogicè substantie, transeat Minor, & nego Consequentiam. Dico transeat Minor, quia plures Theologi docent, idque satis probabiliter, accidens ex vi separationis à subiecto, non habere aliquem modum essendi per se, sed tantum privari modo inhzrentiæ, quod est esse per se subsistens negativè, non verò positivè. De quo in Tractatu de Eucharistia.

Obijcies secundò contra secundam conclusionem: Existentia substantialis non potest communicari accidenti naturæ: Sed existentia divina naturæ substantialis est; Ergo nequit communicari accidenti, & consequenter non potest accidens immediate divinæ existentie uniri, Major

probatur, sicut substantia supponit rem quæ per illam subsistit esse substantiam, ita existentia substantialis debet supponere illud cui suum effectum formalem tribuit, esse substantiam: Ergo accidens nequit existere existentia substantiali.

Respondeo distinguendo Majorem: Existentia substantialis eminenter & formaliter, concedo Majorem. Existentia substantialis formaliter, & accidentalis eminenter, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam: Nam existentia divina, quamvis sit substantialis formaliter, est tamen eminenter accidentalis, & ideo potest accidenti communicari: Sicut potest communicari naturæ substantiali creatæ, quia quamvis sit existentia increata formaliter, est tamen eminenter existentia creatæ, cum illam eminenter contineat. Divina autem substantia non est substantialis eminenter & formaliter, quia eminenter non continet substantiam aliquam creatam, per quam subsistere possit natura accidentalis, & ideo est ita propria substantialis naturæ, ut accidentali communicari non possit.

Respondeo secundò negando absolute Majorem, ad cuius probationem, nego paritatem: Disparitas est, quia cum omnis substantia sit ex propria sua ratione ultimum complementum rei in ratione substantie, debet necessario supponere rem illam cuius dicitur substantia esse substantiam: At verò existentia, etiam substantialis, cum ex proprio suo conceptu sit solum ultimum complementum in ratione entis, ratio substantialis vel accidentalis merè materialiter se habet ad ipsam; subindeque ut accidens sit capax existentie divinæ, licet substantialis, non requiritur quod sit substantia, sed sufficit quod sit aliquid complebile in ratione entis.

Obijcies tertio: Illud solum potest assumi ad existendum existentia divinæ, quod potest constituere unum ens per se cum Deo, Deus enim non potest venire in compositionem entis per accidens: Sed accidens nequit constituere unum ens per se cum Deo: Ergo nec assumi ad ejus substantiam. Minor probatur: Quæ non sunt ejusdem generis, sed diversi, nequeunt uniri ad faciendum unum ens per se: Atqui accidens & Deus sunt diversi generis; Ergo unum per se constituere nequeunt.

Respondeo negando Minorem, & distinguendo ejus probationem: Quæ sunt diversi generis nequeunt uniri inter se ad faciendum unum ens per se, si ambo afferant suas proprias existentias, concedo. Si unum illorum sit privatum suâ propria existentia, & trahatur ad existentiam alterius, sicut traheretur accidens ad existentiam Dei, ex suppositione quod assumeretur ad illam, negatur.

Obijcies ultimò: Si accidens v. g. albedo, assumeretur à Deo ad existendum existentia increata, denominaret Deum ipsum album, sicut humanitas assumpta denominat Deum hominem: Sed hoc non debet admitti, esse enim album non potest tribui ab albedine, nisi subiecto cui inest, Deus autem nequit esse subiectum albedinis: Ergo implicat accidens assumi à Deo, ad existendum existentia divinæ.

Respondeo negando sequelam, solum enim in casu objectionis, Deus diceretur habens albedinem, non tamen album: Sicut in triduo Verbum quod remansit unitum animæ Christi, dici poterat habens animam, non tamen animatum; & ratio est quia illud solum dicitur album, vel